FIȘA DISCIPLINEI

Tehnici și metodologii avansate de conservare și restaurare a bunurilor culturale I

Advanced techniques and methodologies for the conservation and restoration of cultural assets I

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	**Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca**
1.2. Facultatea	**de Teologie Ortodoxă**
1.3. Departamentul	**de Teologie Ortodoxă**
1.4. Domeniul de studii	**Teologie**
1.5. Ciclul de studii	**Master**
1.6. Programul de studii / Calificarea	**Artă creștină**
1.7. Forma de învățământ	**Învățământ cu frecvență**

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	***Tehnici și metodologii avansate de conservare și restaurare a bunurilor culturale I (C+LP)***					Codul disciplinei	**OMR4014**
2.2. Titularul activităților de curs					**Pr. conf. dr. restaurator Marin Coțețiu**		
2.3. Titularul activităților de seminar					**Pr. conf. dr. restaurator Marin Coțețiu**		
2.4. Anul de studiu	**2**	2.5. Semestrul	**1**	2.6. Tipul de evaluare	**E**	2.7. Regimul disciplinei	**DA**

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	**4**	din care: 3.2. curs	**2**	3.3. seminar/ laborator/ proiect	**2**
3.4. Total ore din planul de învățământ	**56**	din care: 3.5. curs	**28**	3.6 seminar/laborator	**28**
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					**ore**
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					**18**
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					**44**
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					**27**
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					**2**
3.5.5. Examinări					**3**
3.5.6. Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				**94**	
3.8. Total ore pe semestru				**150**	
3.9. Numărul de credite				**6**	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate[1]

Competențe profesionale/esențiale	*Gestionează drepturi de proprietate intelectuală* • Se ocupă de drepturile juridice private care protejează produsele ce fac obiectul drepturilor de proprietate intelectuală împotriva încălcării *Dezvoltă software cu sursă deschisă* • Exploatează și creează software cu sursă deschisă • Este familiarizat(a) cu principalele modele de software cu sursă • deschisă, cu sistemele de acordare a licențelor și cu practicile de • codificare adoptate în mod obișnuit în producția de software cu sursă • deschisă *Evaluează activități de cercetare* • Evaluează progresele, impactul și rezultatele colegilor cercetători. Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar • Desfășoară activități de cercetare dincolo de limitele disciplinare și funcționale *Promovează implicarea publicului în cercetare* • Dialoghează cu publicul în ceea ce privește conceperea, desfășurarea și difuzarea cercetării *Asigură managementul de proiect* • Gestionează și planifică diversele resurse, cum ar fi resursele umane, bugetul, termenul, rezultatele și calitatea necesare pentru un anumit proiect, și monitorizează progresele înregistrate în cadrul proiectului pentru a realiza un obiectiv specific într-o anumită perioada de timp și cu un buget prestabilit *Gestionează date interoperabile și reutilizabile accesibile și ușor de găsit* • Produce, descrie, stochează, conservă și (re)utilizează date științifice bazate pe principiile FAIR (facil de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile), asigurându-se că datele sunt cât mai deschise posibil și cât de închise este necesar *Practică ascultarea activă* • Acordă atenție spuselor altor persoane • Înțelege cu răbdare aspectele punctate, adresând întrebări, după caz, și fără să întrerupă în momente nepotrivite • Ascultă cu atenție nevoile clienților, ale pasagerilor, ale utilizatorilor de servicii sau ale altor persoane și oferă soluții în consecință *Stabilește relații de colaborare* • Stabilește o legătură între organizațiile sau persoanele fizice care pot beneficia de comunicarea reciprocă • Facilitează o relație de colaborare pozitivă, durabilă, între cele două părți
Competențe transversale	*Respectă diversitatea valorilor și a normelor culturale* • Studentul va fi capabil sa ia în considerare identitatea culturală națională • Studentul va fi capabil să susțină diversitatea culturală • Studentul va fi capabil să demonstreze cunoașterea dimensiunii multiculturale a societății europene • Studentul va fi capabil să arate sensibilitate față de diferite viziuni asupra lumii • Studentul va fi capabil să țină cont de diversitatea valorilor și normelor culturale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Dobândirea de către masteranzi a cunoștințelor necesare luării deciziilor corecte în privința tratamentului optim de conservare și restaurare a bunurilor culturale.
7.2 Obiectivele specifice	• Dezvoltarea abilităților practice necesare efectuării intervențiilor complexe specifice conservării și restaurării bunurilor culturale. • Dezvoltarea abilităților argumentative.

[1] Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Observații**
1. Introducere în curs. Principii fundamentale ale restaurării	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
2. Tehnici de consolidare a stratului de culoare și grundului în cazul picturii pe lemn	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
3. Combaterea mucegaiurilor în cazul picturii pe lemn	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
4. Stoparea atacului xilofag în cazul panoului din lemn pictat	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
5. Consolidarea lemnului fragilizat de atacul insectelor xilofage	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
6. Consolidarea panoului din lemn cu planșele fisurate sau descleiate	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
7. Modificarea planeității baghetelor sau a panoului din lemn	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
8. Completările cu lemn nou și chituirile cu rășină epoxidică	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
9. Posibilități de reconstituire volumetrică a unor elemente ornamentale reliefate aplicate pe panou	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
10. Soluții utilizate în curățarea picturii pe lemn	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
11. Chituirea lacunelor stratului de grund al picturii pe lemn	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
12. Reconstituirea ornamentelor realizate la nivelul stratului de grund	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
13. Metode de integrare cromatică a picturii pe lemn	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice
14. Vernisarea intermediară și vernisarea finală a picturii	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea	**2 ore** fizice

Bibliografie:

ANASTASIU, Anastase, coordonator științific, *Restaurarea. Știință și artă*, Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România, București, 1976.
BARBU, Dorin, coordonator, *Magia restaurării. 40 de ani de restaurare științifică*, Ed. Muzeului Național Brukenthal, Sibiu, 2015.
BRANDI, Cesare, *Teoria restaurării*, Ed. Meridiane, București, 1996.
COTEȚIU, Marin, *Ipostaze ale restaurării icoanei „Arhanghelul Mihail", atribuită preotului zugrav Luca din Iclod*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2019.
COTEȚIU, Marin, *Restaurarea iconostasului și a icoanelor bisericii de lemn „Buna Vestire" a Mănăstirii Cormaia*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2016.
DIONISIE DIN FURNA, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000.
ISTUDOR, Ioan, *Noțiuni de chimia picturii*, ediția a III-a revăzută și adăugită, Ed. ACS, București, 2011.
IULIANA, monahia, *Truda iconarului*, Ed. Sophia, București, 2001.
LĂZĂRESCU, Liviu, *Pictura în ulei*, Ed. Sigma Plus, Deva, 1996.
MELNICIUC-PUICĂ, Nicoleta – *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, ETP Tehnopress, Iași, 2001.
MOLDOVEANU, Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2010.
OPREA, Florea, *Biodeteriorarea operei de artă și a materialelor structurale*, Ed. OSIM, București, 2012.
OPREA, Florea, *Etiopatogenia operei de artă și a materialelor structurale*, Ed. OSIM, București, 2010.
OPREA, Florea, *Biologie pentru conservarea și restaurarea patrimoniului cultural*, Ed. Maiko, București, 2006.
SANDU, Ion, *Deteriorarea și degradarea bunurilor de patrimoniu cultural. Bunuri din materiale organice*, vol. II, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2008.
SĂNDULESCU-VERNA, Constantin, *Materialele și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000.
THOMSON, Daniel V. jr., *Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu*, Ed. Sophia, București, 2006.
THOMSON, Daniel V. jr., *Practica picturii în tempera*, Ed. Sophia, București, 2004.
VELIMIROVICI, Dacian, traducător, *Prelucrarea Lemnului – o pasiune pentru acasă*, Ed. Aquila'93, Oradea, 2007.

***Caietele restaurării,* Ed. ACS, Bucureşti, 2012- 2025.		
8.2 Seminar / laborator	**Metode de predare**	**Observaţii**
1. Introducere în curs. Principii fundamentale ale restaurării	Lucrare practică	**2 ore** fizice
2. Tehnici de consolidare a stratului de culoare şi grundului în cazul picturii pe lemn	Lucrare practică	**2 ore** fizice
3. Combaterea mucegaiurilor în cazul picturii pe lemn	Lucrare practică	**2 ore** fizice
4. Stoparea atacului xilofag în cazul panoului din lemn pictat	Lucrare practică	**2 ore** fizice
5. Consolidarea lemnului fragilizat de atacul insectelor xilofage	Lucrare practică	**2 ore** fizice
6. Consolidarea panoului din lemn cu planşele fisurate sau descleiate	Lucrare practică	**2 ore** fizice
7. Modificarea planeităţii baghetelor sau a panoului din lemn	Lucrare practică	**2 ore** fizice
8. Completările cu lemn nou şi chituirile cu răşină epoxidică	Lucrare practică	**2 ore** fizice
9. Posibilităţi de reconstituire volumetrică a unor elemente ornamentale reliefate aplicate pe panou	Lucrare practică	**2 ore** fizice
10. Soluţii utilizate în curăţarea picturii pe lemn	Lucrare practică	**2 ore** fizice
11. Chituirea lacunelor stratului de grund al picturii pe lemn	Lucrare practică	**2 ore** fizice
12. Reconstituirea ornamentelor realizate la nivelul stratului de grund	Lucrare practică	**2 ore** fizice
13. Metode de integrare cromatică a picturii pe lemn	Lucrare practică	**2 ore** fizice
14. Vernisarea intermediară şi vernisarea finală a picturii	Lucrare practică	**2 ore** fizice

Bibliografie:

ANASTASIU, Anastase, coordonator ştiinţific, *Restaurarea. Ştiinţă şi artă*, Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România, Bucureşti, 1976.
BARBU, Dorin, coordonator, *Magia restaurării. 40 de ani de restaurare ştiinţifică*, Ed. Muzeului Naţional Brukenthal, Sibiu, 2015.
BRANDI, Cesare, *Teoria restaurării*, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1996.
COTEŢIU, Marin, *Ipostaze ale restaurării icoanei „Arhanghelul Mihail", atribuită preotului zugrav Luca din Iclod*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2019.
COTEŢIU, Marin, *Restaurarea iconostasului şi a icoanelor bisericii de lemn „Buna Vestire" a Mănăstirii Cormaia*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2016.
DIONISIE DIN FURNA, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, Bucureşti, 2000.
ISTUDOR, Ioan, *Noţiuni de chimia picturii*, ediţia a III-a revăzută şi adăugită, Ed. ACS, Bucureşti, 2011.
IULIANA, monahia, *Truda iconarului*, Ed. Sophia, Bucureşti, 2001.
LĂZĂRESCU, Liviu, *Pictura în ulei*, Ed. Sigma Plus, Deva, 1996.
MELNICIUC-PUICĂ, Nicoleta – *Materiale pentru realizarea, conservarea şi restaurarea icoanelor şi frescelor*, ETP Tehnopress, Iaşi, 2001.
MOLDOVEANU, Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgovişte, 2010.
OPREA, Florea, *Biodeteriorarea operei de artă şi a materialelor structurale*, Ed. OSIM, Bucureşti, 2012.
OPREA, Florea, *Etiopatogenia operei de artă şi a materialelor structurale*, Ed. OSIM, Bucureşti, 2010.
OPREA, Florea, *Biologie pentru conservarea şi restaurarea patrimoniului cultural*, Ed. Maiko, Bucureşti, 2006.
SANDU, Ion, *Deteriorarea şi degradarea bunurilor de patrimoniu cultural. Bunuri din materiale organice*, vol. II, Ed. Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 2008.
SĂNDULESCU-VERNA, Constantin, *Materialele şi tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timişoara, 2000.
THOMSON, Daniel V. jr., *Materiale şi tehnici de pictură în Evul Mediu*, Ed. Sophia, Bucureşti, 2006.
THOMSON, Daniel V. jr., *Practica picturii în tempera*, Ed. Sophia, Bucureşti, 2004.
VELIMIROVICI, Dacian, traducător, *Prelucrarea Lemnului – o pasiune pentru acasă*, Ed. Aquila'93, Oradea, 2007.
***Caietele restaurării,* Ed. ACS, Bucureşti, 2012- 2025.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- În studiile de caz şi în lucrările realizate se fac raportări la principiile restaurării ştiinţifice şi la metodologia uzuală.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluarea va reflecta corectitudinea execuţiei, calitatea estetică şi expresivitatea documentaţiei de restaurare.	Evaluare în cadrul unei expoziţii semestriale sau al unui eveniment organizat special.	30%
	Evaluarea va verifica aplicarea corectă a cunoştinţelor tehnice de specialitate şi a metodologiei de restaurare în cadrul unei lucrări practice.	Probă practică de examen cu durata de 1 oră	60%
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea va lua în considerare implicarea constantă, progresul tehnic, şi respectarea cerinţelor metodologice.	Evaluare cumulativă pe parcursul semestrului, incluzând participarea activă, lucrările realizate şi progresul tehnic.	10%
10.6 Standard minim de performanţă			
• Cunoaşterea principalelor tipuri de degradări ale picturii pe lemn şi a elementelor de bază ale operaţiilor de restaurare cuprinse în conţinutul tematic semestrial al disciplinei.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)[2]

Nu se aplică

Data completării: 28.09.2026

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament: ...

Semnătura directorului de departament

.....

[2] Păstraţi doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei şi ştergeţi-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ştergeţi-le pe toate şi scrieţi "*Nu se aplică.*".